

Της Αυγής Κύρκου

Ήδη από χτες κάτι μεγάλο ξεκίνησε να γίνεται στο νομό μας. Η τέχνη βγαίνει από τα στενά, ακοιτώντα όρια του εργαστηρίου και έρχεται να συναντήσει το κοινό. Με πρωτοβουλία της Σχολής Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών και του διδάσκοντα κ. Ζιώγα, ένα πρωτότυπο καλλιτεχνικό εγχείρημα, μια εικαστική δράση διενεργείται στην περιοχή των Πρεσπών. Κορυφαίες, παγκόσμιο κύρος καλλιτεχνικές προσωπικότητες, από την Ελλάδα και το εξωτερικό, φοιτητές από τη Σχολή Καλών Τεχνών, και από άλλα τμήματα, αλλά και παιδιά και έφηβοι της περιοχής, ενώνουν τις δημιουργικές τους δυνάμεις, με σκοπό να καταστήσουν τις Πρέσπες ένα καλλιτεχνικό μουσείο, ανοικτό στον κόσμο. Ένα μουσείο χωρίς τοίχους.

Είχα τη χαρά να συναντήσω τον κ. Ζιώγα, ο οποίος είναι και ο εμπνευστής αυτής της εικαστικής δράσης. Ελπίζω ότι, μέσα από την ενδιαφέρουσα συνέντευξη που μου παραχώρησε, οι αναγνώστες θα ενημερωθούν και θα στηρίξουν με την παρουσία τους αυτήν την πρωτοβουλία.

κ. Ζιώγα, μια και είστε ο κύριος εμπνευστής αυτού του εγχειρήματος που το αποκαλείτε «εικαστική δράση» και θα πραγματοποιηθεί στην περιοχή των Πρεσπών, πότε μου λίγα πράγματα για τον εαυτό σας.

Είμαι ζωγράφος, έχω γεννηθεί στη Θεσσαλονίκη, αλλά έζησα κυρίως στην Αθήνα. Σπούδασα μαθηματικά και μετά σχολήθηκα με τις τέχνες στη Νέα Υόρκη. Είχα μια εικαστική δράση κάποια χρόνια και όταν άνοιξε η Σχολή Καλών Τεχνών, εδώ στη Φλώρινα, βρέθηκα να διδάσκω ζωγραφική, γιατί με ενδιαφέρει πάρα πολύ η διδασκαλία και η κοινωνική διάσταση της τέχνης. Με ενδιαφέρει δηλαδή η τέχνη να επικοινωνεί με τον κόσμο. Αυτό το εκφράζω με το έργο μου, με τη διδασκαλία μου και με διάφορες δράσεις. Έτσι προσπάθησα όταν ήρθα στη Φλώρινα να μην κλειστώ σ' ένα εργαστήριο, αλλά να ανοικτώ προς την κοινωνία, προς το τοπίο, προς το ιστορικό παρόν αλλά και το παρελθόν της. Με βάση αυτήν μου τη φιλοσοφία, ξεκίνησα πριν δυο χρόνια μια εικαστική δράση που την ονόμασα «ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ», σαν μία διαφυγή από την πόλη της Φλώρινας, σε ένα άλλο μέρος, πιο απόρητο.

Τι εννοείτε ακριβώς όταν λέτε «εικαστική δράση»; Είναι ένας τρόπος καλλιτεχνικής έκφρασης;

Όταν λέμε «εικαστική δράση», εννοούμε κάτι το οποίο ξεπερνά τις παραδοσιακές προσεγγίσεις της τέχνης, μέσα από ένα τελάρο, μέσα από έναν όγκο μαρμάρινο, μέσα από ένα γλυπτό από μπρούντζο, ή από ένα χαρακτικό. Στην εικαστική δράση συμμετέχει και ο καλλιτέχνης αλλά και το κοινό στο δημι-

ουργία του καλλιτεχνικού έργου, μέσα από διάφορες καταστάσεις.

Μου θυμίσατε μια συζήτηση με κάποιον φίλο καλλιτέχνη, ο οποίος μου έλεγε ότι, εικαστική δράση ήταν αυτό που έκανε ο γνωστός φιλόσοφος Διογένης, ο οποίος τριγύρναγε με αναμμένο φανάρι στην αγορά καταμεσήμερο και έψαχνε «τον άνθρωπο». Εσείς κ. Ζιώγα, τι ψάχνετε;

Τι ψάχνω... ψάχνω... να βρω κάτι που το ονομάζω με ένα δικό μου όρο... καλλιτεχνούν. Όπως λέμε ναυτοούν... μπαίνεις μέσα σε ένα καράβι... όχι για να πας κάπου, αλλά για τη χαρά του ταξιδιού, για να έρθεις σε επαφή με τα στοιχεία της φύσης και να την απολαύσεις. Για να γίνει αυτό, πρέπει να βάλεις τον εαυτό σου σε περιπέτεια. Μία τέτοια περιπέτεια είναι και το γεγονός ότι είμαι σε μια καινούρια σχολή καλών τεχνών και αυτό σημαίνει πολύ μεγάλη πολιτιστική ευθύνη, και παιδαγωγική, αλλά κυρίως πολιτιστική. Επίσης, το γεγονός ότι ήρθα σε μια πόλη από την οποία, ναί μεν, εγώ έχω βιώ-

και την Πηνελόπη την Πεταίνη, που είναι θεωρητικός κινηματογράφου, στη συνάδελφό μου τη Φωτεινή την Καραϊωτάκη, που διδάσκει εδώ, στο τμήμα διακοσμητικών τεχνών, στον Γίκο Ντιμεμπίρ, που διδάσκει φωτογραφία. Εμείς οι πέντε, μαζί και η Σοφία Κυριακού, που είναι ζωγράφος και είναι βοηθός μου, αρχίσαμε λίγο - λίγο να πλάθουμε ιδέες, για το πώς όλο αυτό θα μπορούσε να πάρει μια διάσταση. Αυτό έγινε την πρώτη χρονιά. Το δεύτερο χρονιά κάναμε κάτι λίγο πιο οργανωμένο. Κάναμε και ένα μικρό

συμπετό, οι οποίοι ούτως ή άλλως συμμετέχουν, γιατί μας βλέπουν και καλλιτέχνες από όλη την Ελλάδα οι οποίοι έρχονται. Και κάτι άλλο, πάρα πολύ σημαντικό: Αποφασίστηκε κάθε χρόνο να έρχεται ένας καλλιτεχνικός διευθυντής. Μία διεθνής εικαστική προσωπικότητα. Για φέτος θα έχουμε καλλιτεχνικό διευθυντή τον Μαρκ Ντάρτιν, ο οποίος είναι ένας από τους πιο σημαντικούς καλλιτέχνες και θεωρητικούς φωτογράφους, από το Ηνωμένο Βασίλειο.

Γιατί είναι τόσο σημαντικό

πική κοινωνία και οι φορείς των Πρεσπών;

Πρέπει να σας πω ότι είχαμε μεγάλη βοήθεια. Στο Δήμαρχο Πρεσπών, τον κ. Ναθαναήδη, βρήκαμε ευχόμοσα ότα. Έχουμε οικονομική κάλυψη και της φιλοξενίας και των υλικών που θα χραισμοποιήσουμε. Τα «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας Α.Ε.», η Νομαρχία και το Π.Δ.Μ. μας υποστήριξαν επίσης και τους ευχαριστούμε. Θεωρώ σημαντικό το γεγονός ότι και η τοπική κοινωνία μας αγκάλιασε. Οι φορείς των Πρεσπών, θέλουν να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο ανάπτυξης, το οποίο να εντάσσεται σ' αυτό το οικολογικό προστατευόμενο περιβάλλον, το οποίο έχουμε και στο οποίο ζούμε και στο οποίο πρέπει να εξισορροπήσουμε την ανάγκη της επιβιώσής τους, με την ανάγκη της διατήρησης του σεβασμού για το περιβάλλον.

Πώς θα ξεκινήσει η εικαστική δράση «ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ», ποιες ακριβώς δραστηριότητες περιλαμβάνει και πώς θα τελειώσει;

Έχουμε ήδη ξεκινήσει, με ανάρ-

μα «φωλιό».

Στοχεύετε να δημιουργήσετε κάτι πιο... ας το πω μόνιμο;

Ναι, η λογική αυτής της διαδικασίας είναι να δημιουργηθεί σταδιακά στις Πρέσπες ένα πάρκο σύγχρονης τέχνης, όπου σε διάφορα σημεία να φτιάχνονται έργα από υλικά της περιοχής, που να έχουν μια ανθεκτικότητα. Εδώ έχουμε μια άλλη διάσταση του προγράμματος. Κάνουμε έναν πειραματισμό ουσιαστικά, πάνω στην τεχνολογία των υλικών. Έτσι πιστεύουμε ότι οι Πρέσπες θα αποκτήσουν σταδιακά έναν πόλο έλξης, που θα είναι καθαρά σύγχρονος.

Αν κατάλαβα καλά κ. Ζιώγα προσπαθείτε με τη θεματική «Τα σύγχρονα τοπία» να ερμηνεύσετε το τοπίο μέσα από τη σύγχρονη τέχνη και παράλληλα να πειραματιστείτε με υλικά τοπικά. Αυτό είναι ένα καλλιτεχνικό ρεύμα;

Θα ακουστεί λίγο φιλόδοξο, αλλά εμείς προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα νέο καλλιτεχνικό ρεύμα. Παίρνουμε δηλαδή μια θεματική αιχμή και είμαστε όλοι σε μια συλλογικότητα. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας, θα συζητηθούν στο τέλος του εξαήμερου, την Κυριακή 28 Ιουνίου. Στο Δημαρχείο του Λαιμού, όπου υπάρχει ένας ωραίος, μικρός, ανοικτός αυθρακτικός χώρος, θα γίνει μια ημερίδα - και αυτό θα είναι ανοικτό στο κοινό - όπου όλα αυτά τα θέματα θα αναπτυχθούν και θα συζητηθούν. Επομένως μιλάμε για ένα πρόγραμμα το οποίο έχει μέσα το θεωρητικό υπόβαθρο, το ερευνητικό υπόβαθρο, την ατομική δράση των καλλιτεχνών και τη διάρκεια. Κάθε χρόνο θα γίνεται μια επανάληψη αυτού του προγράμματος, που συνεχώς θα εμπλουτίζεται.

Προηγουμένως αναφερθήκατε σε παιδαγωγικά προγράμματα. Μιλήστε μου λίγο για την παιδαγωγική διάσταση της διοργάνωσης.

Πραγματικά όλο αυτό έχει παιδαγωγική σημασία. Έχουμε έρθει σε επαφή και μας έχει βοηθήσει πάρα πολύ το «Πολιτιστικό Τρίγωνο Πρεσπών». Έχουμε μοιράσει τα παιδιά σε κατηγορίες παιδιών και εφήβων και θα δραστηριοποιούνται ανάλογα. Αυτό που στην ουσία κάνουμε είναι ένα μουσείο χωρίς τοίχους. Αυτό κάνουμε. Ένα μουσείο που κινούμαστε οπουδήποτε και δημιουργούμε πράγματα και καταστάσεις.

Η Φλώρινα έχει περιοχές απείρου κάλλους, γιατί επιλέξατε τις Πρέσπες; Υπάρχει αυτό που λένε... μια μεταφυσική διάσταση στο χώρο; Είναι ο χώρος των Πρεσπών ενεργειακά φορτισμένος, κάτι που εμπνέει τους καλλιτέχνες και τους βοηθάει να δημιουργούν μοναδικά;

Στη Φλώρινα υπάρχουν μέρη (ίσως και ωραιότερες ομορφιές από τις Πρέσπες. Αλλά υπάρχουν και κάποια μέρη - αυτό είναι η δική μου ποιητική ερμηνεία, για κάποιον άλλον καλλιτέχνη ή στοχαστή να είναι διαφορετικά - όπως ο Κεραμικός, οι Δελφοί οπουδήποτε, κάποια σημεία στο Άγιο Όρος και οι Πρέσπες, που είναι κάτι παραπάνω. Μου κάνει ένα κλικ. Δίνει μια άλλη διάσταση σ' αυτό που λέμε εμπειρία στο τοπίο. Τι ακριβώς είναι αυτό δεν ξέρω. Πάντως είναι κάτι...

κ. Ζιώγα, σας ευχαριστώ πολύ. Σας εύχομαι κάθε επιτυχία στην εικαστική σας δράση!

“Παγκόσμια Τοπία”
Εικαστική Δράση στις Πρέσπες

Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών Φλώρινας

“...δημιουργούμε ένα νέο καλλιτεχνικό ρεύμα...”
“...θα κάνουμε τις Πρέσπες ένα Μουσείο χωρίς τοίχους...”

ματα, δεδομένου ότι εγώ μεγάλωσα στην περιοχή και έχω εικόνες - ο πατέρας μου καταγόταν από τα Γρεβενά και έχω πολύ ζωντανές μνήμες από το περιβάλλον και την ιστορία - αλλά νομίζω ότι κατά κάποιο καρμικό τρόπο βρέθηκα εδώ.

Αυτό το μέρος προσπαθώ να το ψηλαφίσω, να το αγγίξω, να πάρω και να δώσω.

Σε αυτό το πλαίσιο κινήθηκα και στην έκθεση που έκανα στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και την ονόμασα «Μυστικά τοπία από το Μεσσηνία», ακριβώς γιατί δουλεύω στο Μεσσηνία και αυτό δίνει στο χώρο ένα νόημα.

Με την εικαστική δράση «ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΕΣΠΕΣ» τι επιδιώκετε;

Ξεκινώντας την εικαστική μας δράση επιλέξαμε σαν χώρο τις Πρέσπες. Πήγαμε στις Πρέσπες, και ως καλλιτέχνες, κατ' αρχήν διερευνήσαμε το χώρο και αναζητήσαμε το ενδιαφέρον που παρουσιάζει ο τόπος. Αποφασίσαμε ότι άνωτος ο συγκεκριμένος χώρος παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον...

Λέτε «αποφασίσαμε», παίρνουμε μέρος και άλλοι καλλιτέχνες στη δημιουργία της συγκεκριμένης εικαστικής δράσης;

Είδα ότι αυτό που ενδιαφέρει εμένα, ενδιέφερε και άλλους καλλιτέχνες και έτσι ενώσαμε τις δυνάμεις μας, και αναφέρομαι κυρίως στο Νίκο τον Παναγιωτόπουλο, που είναι αναπληρωτής καθηγητής φωτογραφίας στο ΤΕΙ της Αθήνας

συνέβριο και καταλήξαμε ότι την τρίτη χρονιά, τη φετινή δηλαδή, που τη θεωρώ την πιο σημαντική γιατί είναι το κλεισιμό μιας τριετούς πιλοτικής εφαρμογής, να υπάρξει μια όχι ένα απλό διήμερο, τρι-

αυτό; Τι ακριβώς κάνει ένας καλλιτεχνικός διευθυντής;

Είναι σημαντικό, γιατί είναι ένας καλλιτεχνικός αναγνωρισμένος, με διεθνές κύρος. Η παρουσία του είναι σημαντική, αποτελεί τιμή για τη

Ο διδάσκων του Τμήματος Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών Γιάννης Ζιώγας

μερο, αλλά μια ζωντανή καλοκαιρινή δράση. Σε μικροκλίμα - και εδώ θα μιλήσω με καλλιτεχνικούς όρους - θα θέλαμε να δημιουργήσουμε κάτι σαν μπιναέλε, όπου θα φέρουμε καλλιτέχνες, οπουδαστές, θα αναμειγνύουμε την τοπική κοινωνία, κάνοντας παιδαγωγικά προγράμματα για τα παιδιά. Έτσι δημιουργείται ένα σύνολο ανθρώπων, από παιδιά, έφηβους της περιοχής και μεγαλύτερους βέβαια ανθρώ-

Φλώρινα και προσδίδει βαρύτητα στη διοργάνωση.

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής επιλέγει και βάζει μια θεματολογία. Για φέτος η θεματολογία είναι «ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΟΠΙΑ», και πάνω σ' αυτή τη θεματολογία θα εργάζονται και οι οπουδαστές της σχολής μας και τα παιδιά από τις Πρέσπες και οι καλλιτέχνες που καλούμε από όλη την Ελλάδα.

Πώς σας αντιμετωπίζει η το-

τηση ιστοσελίδας στο διαδίκτυο όπου μπορεί κανείς να δει όλα τα στοιχεία αυτής της δράσης, τη φιλοσοφία και την ιστορία. Η δράση θα διαρκέσει ένα εξάήμερο. Θα συναντηθούμε την Τρίτη, 23 Ιουνίου, Ο Μαρκ Ντάρτιν, ο καλλιτεχνικός διευθυντής μας, οι εικαστικοί καλλιτέχνες, Πάνος Κοκκινιάς, Γιώργης Γερόλυμπος, Δήμητρα Ερμή, Λίνα Θεοδώρου και ο Ράσσελ Ρόμπερτς από το Ηνωμένο Βασίλειο. Έχουμε επίσης επιλέξει δεκαπέντε παιδιά από τη σχολή μας και τρία από το ΤΕΙ της Αθήνας, τα οποία θα έρθουν και θα εργαστούν με βάση τη θεματική «ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΟΠΙΑ». Θα εργάζονται και θα δημιουργούν έργα μέσα στο χώρο των Πρεσπών, όλη μέρα και το βράδυ, στις έξι, θα βρισκόμαστε. Θα γίνεται μία διάλεξη, ένας απολογισμός των πεπραγμένων. Αυτό είναι το πρώτο στάδιο. Την Παρασκευή αρχίζει το δεύτερο στάδιο. Δίνουμε ραντεβού στα ΚΤΕΛ της Φλώρινας με κάποιους «απαρτητές» από όλη την Ελλάδα. Έχουμε κάνει ένα άνοιγμα σε καλλιτέχνες αλλά και σε φιλότεχνους. Όλοι αυτοί θα ενωθούν με τους υπόλοιπους και θα κάνουν μια πορεία προς τις Πρέσπες, όπου θα καταγράφουμε πάλι ορισμένα πράγματα και θα καταλήξουμε στη «Δασερή», που είναι μια τοποθεσία απομονωμένη. Είναι, με βάση το καλμύ, το οποίο είναι το βασικό υλικό της περιοχής, οι καλλιτέχνες θα δημιουργήσουν έργα. Αλλά θα υπάρξει και ένα έργο συλλογικό,